

FAMIPED

Familias, Pediatras y Adolescentes en la Red. Mejores padres, mejores hijos.

Com fer un ús apropiat del Sistema Sanitari Públic. La visió d'un pediatre d'Atenció Primària

Traductor/a:

Josep Bras Marquillas.

[Volumen 4. Nº 2. Junio 2011](#) ^[1]

Anem a incidir breument en aquest text en l'ús adequat del sistema sanitari i en la recuperació del paper actiu de la família en les cures de la salut dels seus fills, un aspecte que ens preocupa com pediatres de capçalera dels seus fills i que creiem que mereix una reflexió per part de tots els àmbits implicats: famílies, professionals sanitaris i administració sanitària.

Per enquadrar el tema només unes pinzellades sobre l'entorn en què vivim. Un món amb presses i consumista, basat en la persecució del perfecte benestar i en aconseguir ràpidament béns materials de consum, d'oci, etc, i on la salut passa a ser un bé de consum més. En aquest model no encaixen la paciència, el sacrifici, l'esforç, la constància, resultant difícil resoldre situacions quotidianes, encara que es tracti de problemes menors i transitoris.

Sabem que ser pares no és una tasca fàcil. La criança ens situa davant de noves responsabilitats, suposa reptes i dificultats, i ens proporciona també importants èxits i satisfaccions. Quan la rutina es veu alterada per la irrupció de la malaltia, el ritme de vida quotidià se'n ressent de manera important i poc desitjable, i es busquen solucions ràpides.

Des dels serveis sanitaris observem amb preocupació com es ve a nosaltres per problemes de poca transcendència, fins i tot de forma repetida, tot i que una i altra vegada reiterem les mateixes pautes d'actuació i transmetem informació sobre l'evolució esperada dels símptomes en malalties freqüents.

En moltes ocasions els pares tenen unes expectatives irrealistes sobre el curs de la malaltia. Creuen que cal anar ràpidament als serveis sanitaris, o que un tractament específic sempre pot canviar el curs de la malaltia, escurçant-la, o fins i tot frenant-la en sec, ignorant que la majoria dels símptomes que tant els espanten són mecanismes naturals de l'organisme, esperats, que cal respectar i deixar actuar. La febre, per exemple, és una resposta per combatre la infecció. L'administració d'antitèrmics ajuda a millorar els símptomes de malestar i rebaixa la temperatura en major o menor mesura, però no combat la malaltia,

que seguirà el seu curs de diversos dies en la majoria de vegades. Per això els analgèsics-antitèrmics només s'han d'usar quan sigui necessari (febre elevada, malestar important, etc ...)

El mateix podem dir d'altres problemes freqüents com la tos, els vòmits o la diarrea, que generen gran ansietat entre els familiars i cuidadors, o a considerar com a malaltia estats propis de la infància o l'adolescència. Sembla com si els pares i mares, en alguns casos, no es trobessin capacitats i segurs per a tenir cura dels seus fills i que necessiten que un professional mèdic certifiqui cada una de les seves actuacions i de les cures que ells porten a terme davant de situacions que ja han viscut o per a les quals se'ls ha instruït amb anterioritat.

El mateix passa amb el maneig de problemes d'índole psicosocial, del comportament o de resposta a situacions estressants o conflictives en el si de la família o del seu entorn, etc. De vegades, el consell que se'ns demana es converteix en exigència perquè es faci una valoració per equips de salut mental que els assessori en pautes d'actuació davant de situacions quotidianes, com si tot tingués solució en l'àmbit mèdic, en detriment d'escoltar el que diu el sentit comú.

El mal ús i la dependència dels serveis sanitaris originen múltiples visites als serveis de salut que, conseqüentment, es troben cada vegada més saturats, creant frustració en les famílies pel temps d'espera, de vegades llarg, a la consulta de pediatria o en els serveis d'urgències. Puntualment i de forma injustificada aquest és el detonant de comportaments violents intolerables contra els professionals sanitaris.

D'altra banda, els professionals senten frustració per disposar de poc temps per abordar problemes rellevants, que sota aquestes circumstàncies de massificació no es poden atendre convenientment.

Fem una crida a la societat perquè prengui consciència que és en el si de la família on s'han de prestar la majoria de les cures de salut i, a iniciativa dels pares, recuperant el paper protagonista en el maneig dels problemes de salut de seus fills.

Animem a les famílies a canviar d'actitud, a confiar en les cures que presten, que la majoria de vegades es resumeixen en coneixements bàsics, el sentit comú i molt, molt d'afecte per acompanyar la malaltia.

Els fills aprendran així que els seus pares són competents en les seves cures, i seran més independents, aprenent a afrontar els problemes de salut de forma més natural, assossegada i segura. Sabran que poden fer davant d'una caiguda lleu, com curar una ferida, la dieta adequada davant els vòmits, la diarrea, com actuar davant la febre. I també aprendran que sovint es presenten problemes menors per als quals disposem de poques armes i que cal superar estoicament com els refredats, en els quals no falten símptomes tan molestos com les secrecions en les vies respiratòries i la tos.

Animem també a les autoritats a difondre campanyes que fomentin l'educació de la població en el bon ús dels serveis sanitaris, en l'adquisició d'hàbits i estils de vida saludables i és clar, a reforçar la confiança en les cures que es presten a si mateixos.

El respecte pels professionals sanitaris és la base per tenir una convivència satisfactòria que permeti una atenció sanitària adequada, en una professió que té tant de vocacional, i on la pedra angular és l'acte mèdic en una relació harmoniosa metge-pacient/família.

És responsabilitat de tots aconseguir-ho col·laborant així amb la sostenibilitat del nostre sistema sanitari.

Cuidem-lo i cuidem-nos.